

vil der foregaa en ret betydelig Forandring med Hensyn til Præsternes Opfattelse af de Bevægelser, som ytre sig ude omkring i Befolkningen, og der vil ogsaa hos Præsterne i al Almindelighed forme sig en anden Mening om de Krav, der bæres frem af de frisindede Bevægelser. Naar man flytter fra første Sal til Kvisten, faar man et rart Overblik over meget, som man før ikke saa, og jeg vil antage, det vil gaa med Præsterne som med andre dødelige, at de efter at være flyttede fra første Sal til Kvisten og være komne i nærmere Berøring med de jævne Folk omkring i Sognene, ville komme til at se langt mere forstaaende paa de forskellige Former, som Folkelivet giver sig, og ikke mindst giver sig med Hensyn til de sociale Krav. Den Side af Menighedsraadets Opgaver, som er berørt i § 17, er efter min Opfattelse den allervigtigste; thi Spørgsmaalet om Menighedsraadenes Ret til at vælge Præster er jo et meget omdisputabelt Spørgsmaal, og det vil i hvert Fald hælde i mange Tilfælde, at Menighederne ikke ville faa den Adgang eller Ret til at vælge Præst, som Flertallet maatte kunne ønske, men jeg ser i de Anmærkninger, som den ærede Minister har føjet til § 17 i Lovforslaget om Menighedsraadene, noget af det vigtigste vedrørende denne Lov. Thi er der noget — og det falder i Traad med de Bemærkninger, jeg gjorde i min Indledning — der har gjort Kirken til en halvt ligegyldig Indretning for mange Mennesker, saa er det det, at Kirken har staaet i et meget fjernt Forhold til de Bevægelser, der have taget Sigte paa at skaffe Retfærdighed, Godhed og Omhu til Veje til Gavn for de fattigste i vort Samfund, og jeg kan ikke antage, at de Menighedsraad, der blive oprettede, ville kunne skyde disse Opgaver fra sig. Naturligvis vil der straks være en hel Del Menighedsraad, som ville lade denne Side af Sagen være det underordnede, men der vil til Gengæld være Menighedsraad, navnlig i Byerne, som ville tage den kirkelige Fattigpleje op som et af de væsentligste Forhold vedrørende Menighedsraadet, og disse Menighedsraad tror jeg ville komme til at afgive et godt Eksempel, som i mange Tilfælde vil blive fulgt af de Menigheder, inden for hvilke man hidtil ikke har bekymret sig om den kirkelige Fattigpleje.

Det vil naturligvis straks komme til at skorte paa Midlerne, men hvis Præsterne og Menighedsraadene virkelig ere besjælede af Villie til at føre Kristendommen ud i Livet og bringe et godt kristeligt Grundlag til Veje, maa det ogsaa kunne lykkes

dem at skaffe langt betydeligere Midler til Veje end dem, der i Øjeblikket staa til Menighedernes Raadighed til Bestridelse af Udgifterne vedrørende den kirkelige Fattigpleje. Som berørt af det ærede Medlem for Viborg, er det kun Smuler, det ærede Medlem sagde kun nogle faa Øre, der indkomme gennem Indsamlingen i Kirkerne til de fri Fattigkasser. Selv om det nu ikke er saa lidt, som det ærede Medlem mente, meget er det ikke, og skulde de fri Fattigkasser leve af eller tilvejebringe Midler til Løsningen af de Opgaver, der ligge for, gennem de Midler, der indkomme i Fattigbøsserne, saa vil det blive en ganske forsvindende Hjælp, der vil blive til de fattige. Det er ogsaa saaledes nu rundt omkring, navnlig i Landkommunerne, at man er inde paa at bevilge endog meget betydelige Tilskud til de fri Fattigkasser. Det er vel ikke alene af humane Grunde, selv om det væsentlig er dem, der have været de bestemmende, men ogsaa af rent økonomiske Grunde, at man har bevilget disse Tilskud, men jeg kan ikke undlade i Forbindelse med dette Spørgsmaal at nævne, at i de fleste Købstadkommuner har det indtil de senere Aar været almindeligt, at de fri Fattigkasser ikke modtog en Øre af Kommunerne i Tilskud til Løsningen af deres Formaal, og det uagtet Præsterne have staaet som Formænd for de paagældende fri Fattigkasser. Præsterne synes ikke i særlig Grad at have været interesserede for, at de fri Fattigkasser blive i Stand til at løse den Opgave at hjælpe værdige trængende uden for det offentlige Fattigvæsen. Jeg skal her nævne, at jeg for ca. 7 Aar siden blev valgt ind i Bestyrelsen for den fri Fattigkasse for Aarhus Domsogn, og da jeg straks saa, at de Midler, der vare for Haanden, vare alt for smaa og faa til i nogen Grad at kunne komme de virkelig værdige trængende til Hjælp, foreslog jeg, at man skulde indgaa til Aarhus Kommune med et Andragende om Tilskud til den fri Fattigkasse i Lighed med, hvad Tilfældet var paa Landet. Formanden, der var Præst, udtalte sig bestemt derimod og motiverede sin Modstand med, at det vilde være at snyde Fattigvæsenet, om man indgav Andragende til Kommunen og fik Tilskud af Kommunen til den fri Fattigkasse, og det er først efter at Folk, som til Eksempel det ærede Medlem for Vinderup (Svendsen) ikke vilde henregne til den „levende Menighed“, have faaet Adgang til Bestyrelsen af den fri Fattigkasse i Kommunen, at det er lykkedes at komme de fattige inden for Folke-